285mm

210mm

স্টারটপ (অন্তর্বাহী কীটনাশক)

কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ৪% জি

কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ৪% জি (দানার আকারে) কীটনাশক ধানের মাজরা পোকা ও পাতা মোড়ক পোকা নিয়ন্ত্রণে অত্যন্ত কার্যকর। অন্যান্য কীটনাশকের তুলনায় কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ৪% জি'র ক্রিয়া এফেবারে অন্যরকমের। এটি চর্বনকারী ও শোষক, দু'ষকষের কীটের বিরুদ্ধেই কার্যকর এবং স্বল্প ধনত্বেই এটি কীট নিয়ন্ত্রণ করে। এটি কীটের প্রায় সকল অবস্থায় নিয়ন্ত্রণ করে এবং কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ৪% জি দীর্ঘ সময় ধরে কার্যকর থাকে। শুক্রকীটদের প্রাকৃতিক শুক্রদের উপর এর কোনও প্রতিক্রিয়া হয় না এবং জন্যপারী প্রাণীদের এটি প্রায় বিষাক্ত নয়।

ক্ষেত্রে ব্যবহার :

ফসল	কীটের গভলিত নাম	হেক্টর প্রতি মাত্রা			শেষ স্প্রে থেকে ফসল কাটা অবধি বিরামকাল
		স.উ. (গ্রা.)	ফর্মুলেশন (কেজি)	জলে মিশ্রণ (লিটার)	
ধান	মাজরা পোকা	৭৫০	১৮.৭৫০*	-	-
	পাতা মোড়ক	৭৫০-	১৮.৭৫০-	-	-
	পোকা	১০০০	২৫.০*	-	-
	শুক্রকীট	৭৫০-	১৮.৭৫০-	-	-
		১০০০	২৫.০*	-	-

***রোপণের ১০ দিন পর ১৫ দিনের সাবধানে তিনটি প্রয়োগ**

প্রয়োগের প্রক্রিয়া :

হস্তচালিত গ্র্যালিউল্স অ্যাপ্লিকেটর, মেকানিকাল ডিসপেন্সার বা রবারের দন্ডানা-পরা হাত দিয়ে।

প্রয়োগের সময় :

রোপণের ১০ দিন পর থেকে ১৫ দিনের ব্যবধানে তিনবার প্রয়োগ করতে হয়।

মিশ্রণযোগ্যতা :

কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ক্ষারজাতীয় কীটনাশক বাদে সাধারণত ব্যবহৃত বেশির ভাগ কীটনাশকের সঙ্গে মিশ্রণযোগ্য।

উদ্ভিদে বিষক্রিয়া :

সুপারিশমত মাত্রায় কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ফসলের পক্ষে বিষাক্ত নয়।

বিষক্রিয়ার লক্ষণ :

গাবমি, হাত-পা ও দেহে কম্পন, লালা ঝরা, খিঁচুনি, শ্বাসকষ্ট ও চোখ ঠিকরে আসা

প্রাথমিক চিকিৎসা :

রোগীকে খোলা হাওয়াতে নিয়ে যান। প্রচুর সাবান ও জল দিয়ে দূষিত ত্বক ধুয়ে ফেলুন। দূষিত পোশাক খুলে ফেলুন। চোখে গিয়ে থাকলে অন্তত ১৫ মিনিট ধরে বেশ করে জলের কাপটা দিন এবং ডাক্তার দেখান। পেটে গিয়ে বিষক্রিয়া হয়ে থাকলে আক্রান্ত ব্যক্তিকে গরম জলে বড় চামচ নুন মিশিয়ে মাইয়ে বমি করান। যতক্ষণ না তরল বমি পরিষ্কার হয়, ততক্ষণ এই প্রক্রিয়া যান। প্রয়োজন হলে ৫% সোডিয়াম বাইকার্বোনেট মিশ্রন নিয়ে গ্যাসট্রিক ল্যাভেজ দিন। অবস্থা সঙ্কটজনক হলে রোগীকে নিকটস্থ হাসপাতালে নিয়ে যান।

প্রতিষেধক :

শিবার মধ্যে ১০০-২০০ মিগ্রা এল-সিস্টেইন ইঞ্জেকশন বা পেশীতে ২০-৬০ মিগ্রা বিএএল (হাইমারকাপ্রল বা ২, ৩ ডাইমারকাপ্টো প্রোপানল) ইঞ্জেকশন সুপারিশ করা হচ্ছে।

সাবধানতা :

খালি হাতে মেশাবেন না। ঘন কীটনাশক বা স্প্রে বাষ্প শ্বাসের সঙ্গে গ্রহণ করা এড়িয়ে ত্বকের সঙ্গে সংস্পর্ক এড়িয়ে চলবেন। খাদ্যদ্রব্য ও পশুখাদ্য থেকে দূরে রাখবেন। লম্বা প্যান্ট, পুরো হাতায় জামা, টুপি, বুট/জুতো, চশমা, দস্তানা, আপ্রন ও মুখ ঢাকার মতো সুরক্ষামূলক পোশাক পরবেন। প্রয়োগ করার সময় কিছু চিবোনো, খাওয়া, পান করা বা ধূমপান করা নিষেধ। ব্যবহারের পর সাবান ও জল দিয়ে হাত ধুয়ে ফেলবেন। দূষিত পোশাক বদলে ফেলবেন। ব্যবহারের পর খালি কৌটো ডেঙে ফেলবেন।

সংরক্ষণ :

কীটনাশক মজুত করার ঘর বা বাড়ি হবে সুআলোকিত, সুনির্মিত বাতাস চলাচলের উপযুক্ত এবং পরিবেশ দূষণ এড়াতে যথেষ্ট পরিসরযুক্ত। কীটনাশক ভরা প্যাকেজগুলি খাদ্যবস্তু, বীজ ইত্যাদি মজুত করার জন্য ব্যবহৃত ঘর বা বাড়ি থেকে দূরে আলাদা ঘর বা বাড়িতে মজুত করতে হবে অথবা কীটনাশকের পরিমাণ ও ধরণ বুঝে আলাদা আলমারিতে তালাচাবি দিয়ে রাখতে হবে।

পাত্র বিনষ্টীকরণ :

কীটনাশকের প্যাকেজ বা উদ্ভূত বস্তু এবং মেশিন ও পাত্রের ধোরানি জল এমন সাবধানে ফেলতে হবে, যাতে পরিবেশ ও জল দূষণ এড়ানো যায়। ব্যবহৃত প্যাকেজের পুনর্ব্যবহার বন্ধ করতে তা বাইরে ফেলে রাখা যাবে না। প্যাকেজগুলি ডেঙে লোকালয় বা জলের উৎস থেকে দূরে পুঁতে ফেলতে হবে।

সতর্কতা : এই লেবেল / পুস্তিকায় যেগুলো নির্দিষ্ট করা আছে সেগুলো ছাড়া অন্য ফসলে ব্যবহার করবেন না।

বিপণনকারী : সওয়াল কর্পোরেশন লিঃ

পঞ্জীকৃত কার্য্যালয় : ইউপিএল লিমিটেড, ১৬৭, ডঃ অ্যানী বেসান্ত রোড, ওরলি, মুম্বই-৪০০ ০১৮.

স্ট্যার্টাপ (অন্তর্ব্যাপী কীটনাশক)

কার্টাপ্ হাইড্রোক্লোরাইড্ ৪%জি

কার্ট্যাপ্ হাইড্রোক্লোরাইড্ ৪%জি (কারখা) কীটনাশক. ধান্যের মাজরা পোকা ও পাতা মোড়ক পোকা নিয়ন্ত্রণে অত্যন্ত কার্যকর। অন্যান্য কীটনাশকের তুলনায় কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ৪% জি'র ক্রিয়া এফেবারে অন্যরকমের। এটি চর্বনকারী ও শোষক, দু'ষকষের কীটের বিরুদ্ধেই কার্যকর এবং স্বল্প ধনত্বেই এটি কীট নিয়ন্ত্রণ করে। এটি কীটের প্রায় সকল অবস্থায় নিয়ন্ত্রণ করে এবং কার্টাপ হাইড্রোক্লোরাইড ৪% জি দীর্ঘ সময় ধরে কার্যকর থাকে। শুক্র কীটদের প্রাকৃতিক শুক্রদের উপর এর কোনও প্রতিক্রিয়া হয় না এবং জন্যপারী প্রাণীদের এটি প্রায় বিষাক্ত নয়।

ক্ষেত্রে ব্যবহার :

ফসল	কীটের গভলিত নাম	হেক্টর প্রতি মাত্রা			শেষ স্প্রে থেকে ফসল কাটা অবধি বিরামকাল
		স.উ. গ্রাম্/% % স.ফা	ফ্রমার্ম-লেশন (কেজি)	জলে মিশ্রণ (লিটার)	
ধান	মাজরা পোকা	৭৫০	১৮.৭৫০*	-	-
	পাতা মোড়ক	৭৫০-	১৮.৭৫০-	-	-
	পোকা	১০০০	২৫.০*	-	-
	শুক্রকীট	৭৫০-	১৮.৭৫০-	-	-
		১০০০	২৫.০*	-	-

***নাটেয় নতর ১০ দিনগুলি 15-15 দিনগুলি অন্তরদলি মুরুর বারি প্রয়োগিয়েবেন.**

প্রয়োগিয়েবর বিধনর:

কৃয়েণ্ড বলরুয়েব গ্রন্যুমুল্ল অয়্রেক্লেম্মুক্যুনিক্লেল ডিস্পর্সর অথ্রবর রব্রুর গ্লুস্ গুরিয়েব কৃয়েণ্ড.

প্রয়োগিয়েবর সময়:

নাটেয় 10, দিনগুলি নতর, 15-15 দিনগুলি অন্তরদলি মুরুর বারি প্রয়োগিয়েবেন.

অনুরূপবে :

কার্ট্যাপ্ হাইড্রোক্লোরাইড্ অল্যুলুস্ কীটনাশকগুলি হেরুরকারি, হেয়্রিন্ন এল্ল কীটনাশকগুলিওন্দি গেরিয়েঝরুরকারি.

সুয় বিষক্রিয়ব্ :

কার্ট্যাপ্ হাইড্রোক্লোরাইড্ সুয় শ্রিক্রাত প্রমানদলি বলিচদাগ, চুলিগুলিগ বিষক্রিয়ব্ল্যুল্ল

লক্ষ্যগুলি:

হেরুট্ তুলিয়বিল্, ল্যুক্লোগুলি নরুক, চুলুল্ল সুরিয়্যবিল্, সুলিবু , দ্রয়্যক্রুয়্যব মুক্ত্য ম্যুক্ত্রিয়্যবিস্.

প্রয়ুগ্রম চেষ্টা:

বরিগ্রিগুলিগ্র ক্ষুদ্র কনিয়ুলি সুলগ্রিয়্রি দ্রুমিক্ত ক্ষুচ্রিয়্যুল্ল হেরুল্ল সুব্রুবয়্যু মুক্ত্য নিরেগ্রিনিদ তুলিয়্যুরি. দ্রুমিক্ত বুক্ট্রিয়্যুরিগুলিগ্র ক্ষুচ্রিয়্যু. কিল্লুগুলিগ্র তাগ্রিদ্রুল্ল্ কল্ল নিরেগ্রিয়্রু কিল্লুগুলিগ্র চ্রিন্ন্রা এরুচ্রিক্লুল্লিরি হাগুর ডাক্লুগ্রুগ্রিগ্রিরুগ্রিরি. কীটনাশক. হুল্লিট্রুগ্রিরি বিষ্রাক্রুগ্রিয়্যুগুলিগ্রিদ্রুল্লি গুরগুরুচ্রিক্ষ্রুগ্রি নিরেগ্রি ঒্রুল্ল চ্রুল্লিগুলিগ্র চ্রিন্ন্রা কুচ্রিয়্যুল্ল নিরেগ্রিদ মুল্লুল্ল ক

285mm

210mm

STARTOP (SYSTEMIC INSECTICIDE)

CARTAP HYDROCHLORIDE 4% G

Cartap Hydrochloride 4% G (granular) is an insecticide highly effective for the control of stem borer and leaf folder on rice. Cartap Hydrochloride 4% G has a quite different mode of action from that of other insecticides. It is effective against both chewing and sucking insects and controls insects at a low concentration. It controls almost all stages of insects and the efficacy of Cartap Hydrochloride 4% G is prolonged. It has no effect to natural enemies of insect pests and it is practically non-toxic to mammals.

FIELD USAGE:

Crop	Common name	Dosage per hector			waiting period
		a.i g/% a.i	Formulation (Kg)	Diluted in water (in liter)	in days Form last spray to harvest
Rice	Stem borer	750	18.750*	-	-
	Leaf folder	750-1000	18.750-25.0*	-	-
	Whorl maggots	750-1000	18.75-25.0*	-	-

***Three applications at 15 days interval after 10 days of transplanting.**

METHOD OF APPLICATION:
Hand operated granules applicator, mechanical disperser or by hand wearing rubber gloves.

TIME OF APPLICATION :
There applications are made at 15 days interval form 10 days after transplanting.

COMPATIBILITY:
Cartap hydrochloride is compatible with most commonly used pesticides except Alkaline ones.

PHYTOTOXICITY:
Cartap hydrochloride is not phytotoxic to crops at recommended dosage.

SYMPTOMS :
Nausea, trembling of extremities and body, salivation, spasms, dyapnea and Mydriasis.

FRIST AID :
Remove the patient to the fresh air. Wash contaminated skin with plenty of soap And water. Remove contaminated clothes. If eyes are contaminated, flush eyes Thoroughly with water for atleast 15 minutes and refer to doctor. In case of Poisoning by ingestion, victim should be till vomit fluid is clear. In emergencyTake the patient to the nearest hospital.

ANTIDOTE:
An intravenous injection of 100-200 mg of L-cysteine or an intramuscular Injection of 20-60 mg of BAL (dimercaprol or 2,3 dimercapto propanol) are Recommended.

PREACATIONS :
Do not mix with bare hands. Avoid breathing concentrate or spray mist. Avoid Skin contact, keep away form foodstuff and animal feed. Use protective clothings Such as full trouser, full sleeve shirt cap, boots, goggles, handgloves, apron and Face shield. Do not chew, eat, drink or smoke during application. Wash hands With soap and water, after use. Change the contaminated clothes. Destroy empty Containers after use.

STORAGE :
The rooms or premises meant for storing the insecticide shall be well lit, well Built, ventilated and of sufficient dimensions to prevent environmental Contamination . the packages containing the insecticide shall be stored in Separate rooms or premises away form the rooms or premises used for storing Food stuffs, seeds etc. Or shall be kept in separate almirahs under lock and key Depending upon the quantity and nature of the insecticide.

MANNER OF DISPOSAL OF EMPTY CONTAINERS: Packages or surplus materials and washing form the machines and containers Should be disposed of in a safe manner so as to prevent environmental or wate Pollution. The used packages should not be left outside to prevent their re-use. Packages should be broken and buried away form habitation or source of water.

Caution: Not to be used on crops other than specified on this label / leaflet.

Marketed by:
SWAL CORPORATION LTD.
Registered Office: UPL LTD.,
Readymoney Terrace, 167, Dr A B Road,
Worli, Mumbai-400018, Maharashtra

स्टारटाप (अन्तर्वाही कीटनाशक)

कारतप हाईड्रोक्लोराइड ४% जी.

कारतप हाईड्रोक्लोराइड 4% दानेदार धान की फसल में तना छेदक और पत्ती मोडक जैसे हानिकारक कीटकों पर एक अत्यंत प्रभावशाली कीटकनाशक है । अन्य कीटकनाशकों की तुलना में कारतप हाईड्रोक्लोराइड 4% (जी) की कार्यविधि बिल्कूल भिन्न है । यह थोडी मात्रा में प्रयोग करने पर भी रस चूसने वाली तथा भक्षक कीटों, पर काफी असरदार है । कारतप हाईड्रोक्लोराइड 4% (जी) की कार्यक्षमता लम्बी अवधि की है तथा यह कीटों को लगभग सभी अवस्थाओं में नाश करता है । मित्र कीटों को पर इस का कोई दृष्प्रभाव नही है तथा पशुओं आदि पर भी बहत कम विषैला है ।

प्रयोग के लिए सिफारिशें :

फसल	कीड़े का साधारण नाम	मात्रा प्रति हेक्टर			अंतिम छिड़काव तथा कटाई में अन्तर (दिन)
		सक्रिय तत्व (ग्रा)	अवमिश्रण (कि.ग्रा)	पानी की मात्रा (लिटर)	
धान	तना छेदक	७५०	१८.७५०*	–	–
	पर्ण बेलनक	७५०– १०००	१८.७५०– २५.०*	– –	– –
	गोभ की मक्खी	७५०– १०००	१८.७५०– २५.०*	– –	– –

*प्रतिरोपन के दस दिन बाद, पंधरा दिनों के अन्तरा में तीन बार बुरक़ाव करे ।

प्रयोग के लिए निर्देश :
हस्त चालित ग्रेन्यूल एप्लिकेटर, यांत्रिक वितरक या रबड़ के दस्ताने पहनकर हाथ से बुरकाव करे ।

उपयोग का समय :
कीटनाशक का बुरक़ाव प्रतिरोपन के दस दिन बाद, पंधरा दिनो के अन्तरा में तीन बार किजिए ।

वनस्पती दुष्परिणाम :
सुझाव के अनुसार दवा का प्रयोग करने से फसल को कोई हानि नही पहुँचती है ।

विष–प्रभाव के लक्षण :
मितली, शरीर एवं हाथ–पैर आदि में कंपन, लार बहना, ऐंठन, कष्ट श्वास, आँखों की पुतलियों का संकुचन, आदि ।

प्राथमिक चिकित्सा :
रोगी को खुली हवा में लायें । यदि विष निगल लिया गया हो तो, रोगी को गले की पीछे गुमाउदी कराके उल्टी करा कर पेट साफ करें । दूषित त्वचा को साबुन और पानी द्वारा अच्छी तरह से धोयें । दूषित कपड़ों कोबदल डालें । आँखों में चला गया हो तो आँखे स्वच्छ पानी से १५ मिनिट तक धोयें अथवा तुरन्त डाक्टर को बुलायें। आवश्यकता पड़ने पर रोगी को निकट के अस्पतालय मे ले जाएं ।

विष–प्रतिकारक :
रोगी की नसों द्वारा १००–२०० मि.ग्रा. एल–सिस्टिन अथवा मॉस–पेशियों में २०–६० मि.ग्रा. बी ए एल (डाइमरकेप्रोल अथवा २,३ डाइमरकेप्टो प्रोपेनाल) का इंजेक्शन दें ।

सावधानियां :
दवा को नंगे हाथों से नल मिलायें । इस कीटनाशक को न ही सूखें और न ही स्पर्श करें । इस कीटनाशक को खाद्य पदार्थ तथा पशु आहार से दूर रखें । दवा को उपयोग में लाते समय टोपी, दस्ताने, जूते, चश्मा, सम्पूर्ण शरीर को ढकने वाले कपड़े इत्यादि पहनें । उपयोग के समय खाना, पीना तथा धूम्रपान करना मना है । इसके उपयोग पश्चात हाथों को साबुन और पानी से धोयें । दूषित कपड़ों को बदल डालें । उपयोग पश्चात खाली डिब्बों को नष्ट कर दें।

भंडारण :
कीटनाशक को उसके पुलिन्दा (पैकिंग) में ही भंडारण करें । कीटनाशक के भंडारण की जगह अच्छी तरह बनी हो. शीतल, शुष्क और हवादार हो तथा पर्याप्त लम्बी व चौड़ी हो, जैसे की बाष्प द्वारा प्रदूषण होने का डर न रहे । कीटनाशक का भंडारण, अलग कमरा या जगह और ताला बन्द अलमारियों में करें । कीटनाशक को खाद्य पदार्थ से दूर रखें ।

खाली डिब्बों का निवारण :
खाली डिब्बों, बची हुई दवा को ध्यानपूर्वक नष्ट करें, जिससे की वातावरण या पानी का स्रोत दूषित न हो । कीटनाशक के उपयोग के पश्चात खाली डिब्बों की, पुनः उपयोग के लिए बाहर न छोड़े । खाली डिब्बों को नष्ट कर, आबादी से दूर जमीन में गाड़ दें ।

सावधानः लेबल/लीफलेट में बताई गई फसलों के अलावा अन्य फसलों पर इस्तेमाल न करें।

विक्रेता: स्वॉल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
पंजीकृत कार्यालय : युपीएल लिमिटेड,
रेडिमनी टैरेस, १६७, डॉ. ऑनी बेसंट रोड, वरली,
मुंबई –४०० ०१८, महाराष्ट्र ।

स्टारटॉप (आंतरप्रवाही कीटनाशक)

कारटॅप हायड्रोक्लोराइड ४% जी

कारटॅप हायड्रोक्लोराइड ४% जी (ग्रॅन्युलर) हे भातावरील खोड पोखरणारा किडा आणि पान दुमडणाऱ्या अळींच्या नियंत्रणासाठी अत्यंत प्रभावी कीटकनाशक आहे. कारटॅप हायड्रोक्लोराइड ४% जी ची क्रियापद्धती इतर कीटकनाशकांपेक्षा वेगळी आहे. हे चावणाऱ्या आणि शोषण करणाऱ्या दोन्ही कीटकांविरुद्ध प्रभावी असून कमी तीव्रतेमध्ये कीटकांचे नियंत्रण करते कीटकांच्या जवळजवळ साऱ्या अवस्था हे नियंत्रित करते व कारटॅप हायड्रोक्लोइडचा प्रभाव टिकणारा आहे. कीटकांच्या नैसर्गिक शत्रूंवर याचा परिणाम होत नाही व सस्तन प्राण्यांवर जवळजवळ अविषकारक आहे.

शेतामधील वापर :

पीक	सामान्य नाव	हेक्टरी मात्रा			शेवटची फवारणी ते कापणी पर्यंत प्रतीक्षा(दिन)
		स.घ (ग्रॅ)	फॉर्म्युलेशन (किग्रॅ)	पाण्यामध्ये सौम्यीकरण (लिटर)	
भात	खोड पोखरणारा किडा	७५०	१८.७५०*	–	–
	पान दुमडणारी अळी	७५०– १०००	१८.७५०– २५.०*	– –	– –
	व्हॉर्ल मॅगटस (वेढामोवतीच्या अळ्या)	७५०– १०००	१८.७५०– २५.०*	– –	– –

*रोपणी केल्यापासून १० दिवसांनतर १५ दिवसांच्या अंतराने तीन वेळा वापरणे

वापराची पद्धती :
हाताने चालवण्याचा ग्रॅन्युअल्स ॲप्लिकेटर, मेकॅनिकल डिस्पर्सर किंवा रबरी हातमोजे वापरून हाताने

वापराचा कालावधी :
रोपणी केल्यापासून १० दिवसांनंतर १.५ दिवसांच्या अंतराने तीनवेळा वापरण्यात येते.

अनुरूपता :
कारटॅप हायड्रोक्लोराइड हे अल्कलाइन वगळता साधारणपणे वापरण्यात येणाऱ्या बहुतेक सर्व कीटकनाशकांशी अनुरूप आहे.

विषकारकता :
कारटॅप हायड्रोक्लोराइड हे शिफारस केलेल्या मात्रेमध्ये पीकांना विषकारक नाही.

लक्षणे :
मळमळ, हात पाय व शरीराला कंप, लाळ सुटणे, झटके, डायाप्नीया व मायड्रासिस

प्रथमोपचार :
रूग्णाला ताज्या हवेत न्या. लागण झालेली त्वचा भरपूर साबण व पाण्याने धुवा.दूषित कपडे धुवा. डोळ्यांना लागल्यास कमीत कमी १५ मिनिटे पाण्याने पूर्णपणे धुवा आणि डॉक्टरस्ना दाखवा. गिळण्यामुळे विषबाधा झाल्यास रुग्णाला कोमट पाण्यामध्ये चमचाभर मीठ देऊन उलटी करवली पाहिजे. उलटीचे पाणी स्वच्छ येईपर्यंत असे करावे. गरज पडल्यास, ५% सोडियम बायकार्बोनेट सोल्युशनने गॅस्ट्रिक लॅव्हेज करावा. तातडीच्या परिस्थितीमध्ये रुग्णाला जवळच्या हॉस्पिटलमध्ये न्या.

उतारा :
१००–२०० मिग्रॅ. एल–सिस्टाइनचे शिरेवाटे इंजेक्शन किंवा २०–६० मिग्रॅ. बीएएल (डायमरकॅपरॉल किंवा २,३ डायमर कॅप्टोप्रोपॅनॉलच्या) स्नायूमध्ये इंजेक्शनची शिफारस करण्यात येत आहे.

खबरदारी :
मोकळ्या हातांनी मिश्रण करू नका. कॉन्सेन्ट्रेट किंवा फवारणीचे तुषार हुंगू नका. त्वचेशी संपर्क टाळा, खाद्य पदार्थ आणि पशु खाद्यांपासून दूर ठेवा. पूर्ण विजार, पूर्ण बाह्यांचा शर्ट, कॅप, बूटस्, गॉगल्स, हातमोजे, एप्रन आणि तोंडाच्या मुखवट्यासारखे संरक्षक कपडे वापरा वापर करतेवेळी चावू, खाऊ, पिऊ किंवा धूम्रपान करू नका. वापरानंतर हात साबर व पाण्याने धुवा. दूषित कपडे बदला. वापरानंतर डबे नष्ट करा.

साठवण :
कीटकनाशके ठेवण्याची खोली किंवा जागा प्रकाशयुक्त, चांगली बांधलेली, हवेशीर व पर्यावरण दूषितीकरण टाळण्यासाठी पुरेशी मोठी असली पाहिजे. कीटकनाशकांचे डबे वेगळ्या खोल्या किंवा जागेमध्ये, खाद्यपदार्थ, बियाणे इ. ठेवण्याच्या जागेपासून दूर ठेवण्यात येतील व कीटकनाशकाच्या प्रमाण व प्रकारानुसार कपाटामध्ये कुलुप लावून ठेवले जातील.

रिकाम्या डब्यांची विल्हेवाट :
डबे किंवा उरलेले कीटकनाशक आणि यंत्रे व डबे धुतलेले पाणी यांची पर्यावरण किंवा जल प्रदूषण होऊ न देता सुरक्षितपणे विल्हेवाट लावली पाहिजे. वापरलेले डबे पूर्नवापर टाळण्यासाठी बाहेर ठेवले जाता कामा नयेत. पॅकेजेस मोडून वस्ती किंवा पाण्याच्या स्रोतापासून दूर पुरली पाहिजेत.

सावधानः लेबल/लीफलेट वरती दिलल्या पिकांच्या व्यतिरिक्त अन्य पिकांवर वपर नये ।

विक्रेता : स्वाल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
नोंदणीकृत कार्यालय : युपीएल लिमिटेड,
रेडीमनी टेरेस, १६७, डॉ. ॲनी बेसन्ट रोड, वरळी,
मुंबई –४०० ०१८, महाराष्ट्र.

સ્ટારટૉપ (જંતુનાશક)

કારટેપ હાઇડ્રોક્લોરાઇડ 4% જી

કારટેપ હાઇડ્રૉક્લોરાઇડ 4% જી (દાણા) એક જંતુનાશક છે જે ડાંગરમાં થતી ગાભમારાની ઇયળ અને પાનવાળી ઇયળના નિયંત્રણ માટે ખૂબ જ અસરકારક છે. કારટેપ હાઇડ્રૉક્લોરાઇડ 4% જી અન્ય જંતુનાશકો કરતાં અલગ રીતે અસર કરે છે. તે ચાવી ખાતી અને ચૂસિયાં બંને પ્રકારની જીવાતો સામે અસરકારક છે અને ઓછા સંયોજનમાં જીવાતોનું નિયંત્રણ કરે છે. તે જીવાતોના લગભગ બધા જ સ્તરનું નિયંત્રણ કરે છે અને તેની અસર લાંબા સમય સુધી રહે છે. જીવાતોના કુદરતી શત્રુ પર તે અસર કરતું નથી અને તે સસ્તન પ્રાણીઓ પર પણ બિન -ઝેરી છે.

ખેતરમાં પંપરાશ :

પાક	સામાન્ય નામ	હેક્ટર દીઠ માત્રા			છેલ્લા છંટકાવથી લણણી વચ્ચેનો અંતરાળ દિવસમાં
		સ.ઘ (ગ્રા/ % સ.ઘ)	દ્રાવણ (કિ.ગ્રા)	પાણીમાં દ્રાવ્ય (લિટર)	
ડાંગર	ગાભમારાની પાનવાળતી ઇયળ	750 750-1000	18.750* 18.750-25.0*	- -	- -
	થડની ઇયળ	750-1000	18.750- 25.0*	- -	- -

*** ફેરરોપણી કર્યાના 10 દિવસ પછી 15 દિવસના અંતરાળે 3 વાર વાપરો.**

પંપરાશની રીત :
હાથ સંચાલિત ગ્રૅન્યુલ્સ એપ્લિકેટર, મેકેનિકલ ડિસ્પર્સર અથવા રબરના હાથમોજા પહેરી હાથ વડે.

પંપરાશનો સમય :
ફેરરોપરી કર્યા પછી 10 દિવસે ત્રણ છંટકાવ 15 દિવસનો અંતરાળ રાખી કરો.

સુસંગતતા :
કારટેપ હાઇડ્રૉક્લોરાઇડ અલ્કલાઇન પ્રકાર સિવાયના સામાન્ય રીતે વપરાતા બધા જ જંતુનાશકો સાથે સુસંગત છે.

વનસ્પતિ પર વિષકારકતા :
કારટેપ હાઇડ્રૉક્લોરાઇડ ભલામણ કરાયેલી માત્રામાં વાપરવા પર વનસ્પતિ માટે ઝેરી પૂરવાર થતું નથી.

લક્ષણો :
ઊબકા આવવા, શરીર અને અંગોમાં ધ્રૂજારી થવી, મોંમાંથી લાળ ઝરવી, આંચકી આવવી, ડાયેનિયા અને માયડ્રિયાસિસ.

પ્રાથમિક સારવાર :
દરદીને શુદ્ધ હવામાં લઇ જાઓ. દૂષિત ત્વચાને સાબુ અને પુષ્કળ પાણીથી ધુઓ. દૂષિત કપડાં કાઢી નાખો. જો આંખોમાં જાય તો ઓછામાં ઓછી 15 મિનિટ સુધી પાણીની છાલક મારી સાફ કરો અને ડૉક્ટરની સલાહ લો. ગળી જવાથી છેર ચઢે તો અસર પામેલ વ્યક્તિને ઠઠ્ઠાળા પાણીમાં એક મોટી ચમચી મીઠું નાખી તે પાણી પીવડાવી ઊલટી કરાવવા પ્રયત્ન કરો. ઊલટીનું પ્રવાહી શુદ્ધ ન જણાય ત્યાં સુધી કરાવતા રહો. જો જરૂર જણાય તો 4% સોડિયમ બાયકાર્બોનેટ સોલ્યૂશન દ્વારા ગૅસ્ટ્રિક લેવેજ આપો. અત્યાવશ્યકતામાં દરદીને નજીકની હૉસ્પિટલમાં લઇ જાઓ.

વિષનાશક :
નસ વાટે એલ-સિસ્ટાઇનનું 100-200 મિગ્રા જેટલી માત્રામાં ઇંજેક્શન આપો અથવા સ્નાયુ વાટે બીએએલ (ડાયમર - કાપ્રોલ અથવા 2, 3 ડાયમરકાપ્ટો પ્રોપેનોલ)નું 20-60 મિ.ગ્રા. માત્રામાં ઇંજેક્શન આપવાની ભલામણ કરાય છે.

સાવચેતી :
ખુલ્લા હાથે ન ભેળવો. મિશ્રણ કે છાંટણે શ્વાસમાં ન આવવા દો. ત્વચાનો સંપર્ક થતા ટાળો, ખાદ્યપદાર્થો અને પશુચારાથી દૂર રાખો. સંરક્ષાત્મક વસ્ત્રો પહેરો જેવાં કે લાંબી પેન્ટ, આખી બાંયનું શર્ટ, ટોપી, બૂટ, ગૉગલ્સ, હાથ-મોજા, એપ્રન અને મુખ આવરણ. વપરાશ કરતી વખતે ચાવવું, ખાવું-પીવું કે ધૂમ્રપાન કરવું નહીં. વપરાશ કર્યા પછી હાથ સાબુ અને પાણીથી ધુઓ. દૂષિત કપડાં બદલી નાખો. વપરાશ કર્યા પછી ખાલી પાત્રોનો નાશ કરો.

સંગ્રહ :
જંતુનાશકના સંગ્રહ માટેની જગ્યા યોગ્ય હવા ઉજાસ ધરાવતી, યોગ્ય બાંધકામ ધરાવતી અને પૂરતા વિસ્તારવાળી હોવી જોઇએ જેથી પર્યાવરણ પ્રદૂષિત ન થાય. જંતુનાશક ધરાવતા પાત્રોને જંતુનાશકના પ્રકાર અને માત્રા આધારે અલગ ઓરડી કે જગ્યામાં ખાદ્યપદાર્થો, બીજ ઇત્યાદિ સંગ્રહ કરાતી ઓરડી કે જગ્યાથી દૂર અથવા અલગ કબાટમાં તાળું-ચાવી મારીને સંગ્રહ કરવા જોઇએ.

ખાલી પાત્રોનો નિકાલ :
ખાલી પાત્રો કે વધારાના દ્રાવણનો નિકાલ તેમ જ મશીન અને કન્ટેનરોની સફાઇ જળ કે પર્યાવરણ પ્રદૂષિત ન થાય તેમ સુરક્ષિત રીતે કરવી જોઇએ. ખાલી પાત્રોની ફરી ઉપયોગ થતો ટાળવા તેને બહાર રખડતા ન રાખો. પાત્રોને તોડી વસતિવાળા પ્રદેશ અને જળ સ્રોતથી દૂર જમીનમાં દાટી દો.

સાવધાન: લેબલ/લીફલે માં જણાવેલા પાકો સીવાય બીજામાં ઊપયોગ ન કરવો.

વિક્રેતા : સ્વૉલ કૉર્પોરેશન લિમિટેડ
નોંધણીકૃત કાર્યાલય : યુપીએલ લિમિટેડ,
રેડિમની ટેરેસ, ૧૬૭, ડૉ. એની બેસંટ રોડ,
વરલી, મુંબઈ–૪૦૦ ૦૧૮, મહારાષ્ટ્ર.

ਸਟਾਰਟੋਪ (ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ)

ਕਾਰਟਾਪ ਹਾਈਡਰੋਕਲੋਰਾਈਡ 4% ਜੀ

ਕਾਰਟਾਪ ਹਾਈਡਰੋਕਲੋਰਾਈਡ 4ਸਜੀ (ਦਾਣੇਦਾਰ) ਝੋਨੇ ਦੇ ਤਣੇ ਦੇ ਗਡੂੱਏਂ ਅਤੇ ਪੱਤਾ ਮਰੋੜ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਰਕਾਰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਹੈ। ਕਾਰਟਾਪ ਹਾਈਡਰੋਕਲੋਰਾਈਡ 4% ਜੀ ਦਾ ਅਸਰ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਦੂਜੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਬਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਸ ਚੂਸਣ ਵਾਲੇ ਕੀੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਾੜ੍ਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਪੂਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਟਾਪ ਹਾਈਡਰੋਕਲੋਰਾਈਡ 4 % ਜੀ ਦਾ ਅਸਰ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜਿਆ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵੈਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜਹਿਰੀਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਖੇਤ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ :

ਫ਼ਸਲ	ਆਮ ਨਾਮ	ਮਾਤਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ			ਆਖ਼ਰੀ ਛਿੜਕਾਅ ਤੋ ਵਾਢੀ ਵਿਚਕਾਰ ਉਡੀਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ
		ਕ੍ਰਿ.ਤੱ. (ਗ੍ਰਾ/%	ਦਵਾਈ (ਕਿਲੋ)	ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ (ਲੀਟਰ)	
ਝੋਨਾ	ਤਣੇ ਦਾ ਗੜੂਆਂ	750 750-	18.750* 18.750-	- -	- -
	ਪਤਾ ਮਰੋੜ	1000	25.0*	-	-
	ਕੁੰਡਲੀ ਵਾਲੀ ਸੁੰਡੀ	750- 1000	18.750- 25.0*	- -	- -

*ਪਨੀਰੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋ 10 ਦਿਨ ਮਹਾਰੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਰਤੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਰਤੋ।

ਵਰਤਣ ਦਾ ਢੰਗ :
ਹੱਥ ਨਾਲ ਚੱਲਰ ਵਾਲਾ ਐਪਲੀਕੇਟਰ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਡਿਸਪਰਸਰ ਜਾਂ ਰਬੜ ਦੇ ਦਸਤਾਨੇ ਪਹਿਣ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਛਿੱਟਾ ਦਿਓ।

ਵਰਤਣ ਦਾ ਸਮਾਂ:
ਪਨੀਰੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਮਰਾਰੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਰਗੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਛਿੱਟਾ ਦਿਓ।

ਅਨੁਕੂਲਤਾ :
ਕਾਰਟਾਪ ਹਾਈਡਰੋਕਲੋਰਾਈਡ ਖਾਰੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਆਮ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਬਹੁਤੇ ਕੀਟਨਾਸਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫ਼ਸਲ ਉੱਤ ਜਹਿਰੀਲਾ ਅਸਰ :
ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਰਟਾਪ ਹਾਇਡਰੋਵਕਲੋਰਾਈਡ ਫ਼ਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।

ਜ਼ਹਿਰ ਚੜਣ ਦੇ ਲੱਛਣ :
ਅਲਕਤ ਆਉਣੀ, ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੰਬਣਾ, ਲਾਰਾਂ ਵਰਣੀਆਂ, ਕੜਵੱਲਾਂ, ਸਾਹ-ਘੁੱਟਣਾ ਅਤੇ ਅੱਮਾਂ ਦੇ ਡੇਲੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣੇ।

ਡੋਰੀ- ਸਹਾਇਤਾ:
ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੱਜਰੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਓ। ਦੂਸ਼ਿਤ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਸਾਬਣ ਲਗਾ ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ। ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਪੜੇ ਲਾਹ ਦਿਓ। ਜੇ ਅੱਖਾਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ'ਤੇ ਘਟੋ ਘੱਟ 15 ਮਿੰਟਾਂ ਤਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰੋ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਓ। ਨਿਗਲਣ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰ ਚੜ੍ਹਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਇਕ ਚਮਚਾ ਲੂਣ ਪਾਕੇ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਲਟੀ ਕਰਵਾਓ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤਕ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹੋ ਜਦੋ ਤਕ ਪਾਣੀ ਸਾਫ਼ ਨਾ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 5% ਸੋਡੀਅਮ ਬਾਈਕਾਰਬੋਨੇਟ ਦੇ ਘੋਲ ਨਾਲ ਗੈਸਟ੍ਰਿਕ ਲੈਵੇਜ ਦਿਓ। ਸੰਕਟਕਾਲ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਓ।

ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇਲਾਜ :
ਐਲ-ਸਿਸਟੀਨ ਦੇ 100-200 ਮਿ.ਗ੍ਰਾ. ਦਾ ਟਕਾ ਨਾੜ ਹਾਰੀਂ ਜਾਂ ਬੀਏਐਲ (ਡਾਈਮਰਕਾਪਰੋਲ ਜਾਂ 2, 3 ਡਾਈਮਰਕਾਪਟੋ ਪ੍ਰੋਪੈਨੋਲ) ਦੇ 20-60 ਮਿ.ਗ੍ਰਾ. ਮਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ :
ਨੰਗੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਰਲਾਓ। ਗਾੜ੍ਹੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਛਿੜਕਾਅ ਦੀ ਧੁੜ ਵਿਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਤੋ ਬਚੋ। ਚਮੜੀ ਨਾਲ ਨ ਲੱਗਣ ਦਿਓ। ਖਾਣਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ਆਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੋ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਪੜਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਪਤਲੂਣ, ਪੂਰੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲੀ ਕਮੀਜ਼, ਟੋਪੀ, ਬੂਟ, ਚਸ਼ਮਾ, ਦਸਤਾਨੇ, ਐਪਰਨ ਅਤੇ ਮੁਖੌਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਵਰਤਣ ਵੇਲੇ ਨਾ ਕੁਝ ਚਿੱਥੋ, ਨਾ ਖਾਓ, ਨਾ ਪੀਓ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਮਾਖੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋਂ। ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਮਹਾਰੋਂ ਰੋਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਣ ਲਗਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਲਵੋ। ਦੂਸਿਤ ਕਪੜ ਬਦਲ ਲਓ। ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਖਾਲੀ ਡੱਬੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਓ।

ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ:
ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਰੌਸ਼ਨ, ਮਜ਼ਬੂਤ, ਹਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਤੁਲ੍ਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹਨ ਤਾਂ ਜੁ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੂਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਵਾਲੇ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਬੀਜ ਆਦਿ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰਿਆਂ ਜਾਂ ਅਹਾਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰਿਆਂ ਜਾਂ ਅਹਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰੀ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਜਿੰਦਰਾ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਖਾਲੀ ਡੱਬਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਢੰਗ :
ਡੱਬੇ ਜਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਡੱਬਿਆਂ ਦਾ ਧੋਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾ ਫ